

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Pedagogická fakulta
katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího
--

Práci předložila: Tereza Doubková

Název práce: Harry Potter v literární výchově na 2. stupni základní školy

Hodnotitel: PhDr. Mgr. David Franta, Ph.D.

Kolegyně Doubková předložila diplomovou práci, jež se zabývá fenoménem Harry Potter v literární výchově na 2. stupni ZŠ.

První čtyři kapitoly mají ráz přehledový. V prvních dvou kapitolách se tematizují a definují pojmy *literární žánr, fantazijní literatura / fantasy / fantastika, fikční svět*. Diplomantka dobře porozuměla literárněteoretické problematice genologického ukotvení literárního textu, škoda jen, že se opírá o literárněteoretické a lexikografické práce staršího data. Z tohoto hlediska ještě lépe zvládla kapitolu o problematice fantasy literatury, citujíc z přepracované disertační práce Terezy Dědinové. Bohužel problematika fikčního světa je zpracována velmi povrchně, teorie Lubomíra Doležela zůstává zmíněná jen v jedné větě, v textu kvalifikační práce se s ní vůbec nepracuje. V kapitolách o životě J. R. Rowling(ové) a o fenoménu Harry Potter diplomantka zúročila informace z biografie této spisovatelky od Seana Smithe. Cyklus knih o Harrym Potterovi je diplomantkou představen převyprávěním děje jednotlivých knih, charakteristikou vybraných postav a pokusem o analýzu jazykové stránky této heptalogie. Jazykový plán uměleckého díla žánrové literatury nebývá často tak zajímavý k analýzám, a je-li, pak je rozbor jazyka omezen velmi často pouze na jazykovou rovinu lexikální a slovtvornou, což je i příklad tohoto díla, což diplomantce nevyčítám, pouze konstatuji; chybou ovšem je, že diplomantka nevyužila potenciál jedinečné diplomové práce Miššíkové z translologie – tato práce zůstala ocitována opět pouze deklaratorně, ačkoliv by jí mohla pomoci při posuzování rozdílů mezi jazykovými prostředky originálu a českého překladu, jež se podílejí i na utváření plánu kompozičního a tematického díla jako estetického objektu.

Jádrem a smyslem kvalifikační práce kolegyně Doubkové je návrh pracovních listů, jež by vedly k rozvíjení čtenářských dovedností (čtenářské gramotnosti) prostřednictvím integrace jednotlivých složek předmětu ČJL. Pracovní listy hodnotím jako velmi dobře připravené, originální, pestré, jistě se uplatní ve výuce ČJL i na jiné základní škole, než na které si diplomantka několik takových ozkoušela u svých žáků (srov. 6. kpt. Modelová vyučovací hodina, s. 89–94, vč. vyhodnocení zajímavé ankety). Úkoly v pracovních listech jsou pro žáky aktivizační, směřují k produkci vlastních textů: hra na překladatele (navíc práce se slovníkem), transformace jedné vrstvy národního jazyka do jiné (s uvědoměním si funkce jednotlivých variant jazykového kódu), jazykové hry (anagram), psaní velkých a malých písmen, slovnědruhová polysémie – někdy řazená problematicky pod pojem slovnědruhová homonymie, ač je geneticky provázaná (*nahoře, kolem*), slovtvorné úkoly, různé slohové postupy a útvary (charakteristika), úlohy směřující k identifikaci s literárními postavami (bradavické koleje), činnosti zaměřené na postoje, axiologii a sebereflexi žáků (zrcadlo z Erisedu, Komnata nejvyšší potřeby) a jiné úkoly, jež vhodně integrují jednotlivé složky předmětu ČJL s cílem rozvíjet komunikační dovednosti u žáků 2. stupně ZŠ.

Na kvalifikační práci je znát autorčino čtenářské zapálení pro knihu, jež ji často bohužel svedla od objektivního stylu odborného a vědeckého výkladu k subjektivnímu stylu prostěsdělovacímu, popř. publicistickému a vyprávění, např. na s. 26: „*Harry Potter je sirotek, jehož rodiče byli zabití mužem jménem Lord Voldemort [...]. To však Harry neví. Neví ani to, že není jen tak obyčejným chlapcem, nýbrž kouzelníkem.*“ Didaktické pasáže někdy trpí neporozuměním problému a jsou vágní, nicneříkající, např. na s. 39: „*Tím se tak dostáváme ke komplexnímu přístupu k textu, kdy dochází k prolnutí složek předmětu český jazyk a literatura – složky mluvnické, slohové, obsahové a v některých případech též*

dramatické. Všechny složky výuky se budou prolínat a vzájemně doplňovat, nicméně aby tak mohlo být učiněno, je potřeba se na ně z vědeckého hlediska podívat odděleně a najít nejlepší možnost jejich integrace.“ – předmět ČJL se skládá ze 3 složek, a sice ze složky jazykové, slohové (a komunikační v úzkém slova smyslu) a literárněvýchovné, jež spolu v integraci vytvářejí výchovu komunikační (v širokém slova smyslu), diplomantka dramatickou složkou míní nejspíše dramatickou výchovu, dramaturgii textu, obsahovou složku nejspíše tematický plán uměleckého díla. Často je v textu zaměňována gramatika / mluvnické s jazykem (např. na s. 40). Na jiném místě (s. 18) se píše: „*Čtenářský subjekt se promítá do několika rovin. Jednou z nejdominantnějších je samotný žánr knihy/příběhu, který je samozřejmě čtenáři, kterým bude kniha určena, velice ovlivněn.*“ – tautologie, žonglování s pojmem rovina i jinde v kvalifikační práci. Na s. 19: „*Jedním ze specifíků literatury pro děti a mládež je také způsob jejího členění. Svým charakterem se nepřizpůsobuje literárním směrům, ale její třídění spíše podléhá samotnému čtenáři.*“ aj. stylistické neobratnosti. Diplomantka konstatuje určité literárněvědecké poznání, ale bez opory v literatuře, jsou to někdy jen dojmy.

Na práci kolegyně Doubkové oceňuji zápal pro literaturu, invenci při vytváření velmi pěkných pracovních listů, jež jsou v souladu s didaktickými trendy. Bohužel autorčino nakládání s fakty ani stylistická stránka odborného textu nejsou neproblematické. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako „**velmi dobrou**“.

V Klatovech 2. července 2022

.....

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Doubková

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Pedagogická fakulta
katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího
--

Práci předložila: Tereza Doubková

Název práce: Harry Potter v literární výchově na 2. stupni základní školy

Hodnotitel: PhDr. Mgr. David Franta, Ph.D.

Kolegyně Doubková předložila diplomovou práci, jež se zabývá fenoménem Harry Potter v literární výchově na 2. stupni ZŠ.

První čtyři kapitoly mají ráz přehledový. V prvních dvou kapitolách se tematizují a definují pojmy *literární žánr, fantazijní literatura / fantasy / fantastika, fikční svět*. Diplomantka dobře porozuměla literárněteoretické problematice genologického ukotvení literárního textu, škoda jen, že se opírá o literárněteoretické a lexikografické práce staršího data. Z tohoto hlediska ještě lépe zvládla kapitolu o problematice fantasy literatury, citujíc z přepracované disertační práce Terezy Dědinové. Bohužel problematika fikčního světa je zpracována velmi povrchně, teorie Lubomíra Doležela zůstává zmíněná jen v jedné větě, v textu kvalifikační práce se s ní vůbec nepracuje. V kapitolách o životě J. R. Rowling(ové) a o fenoménu Harry Potter diplomantka zúročila informace z biografie této spisovatelky od Seana Smithe. Cyklus knih o Harrym Potterovi je diplomantkou představen převyprávěním děje jednotlivých knih, charakteristikou vybraných postav a pokusem o analýzu jazykové stránky této heptalogie. Jazykový plán uměleckého díla žánrové literatury nebývá často tak zajímavý k analýzám, a je-li, pak je rozbor jazyka omezen velmi často pouze na jazykovou rovinu lexikální a slovtvornou, což je i příklad tohoto díla, což diplomantce nevyčítám, pouze konstatuji; chybou ovšem je, že diplomantka nevyužila potenciál jedinečné diplomové práce Miššíkové z translologie – tato práce zůstala ocitována opět pouze deklaratorně, ačkoliv by jí mohla pomoci při posuzování rozdílů mezi jazykovými prostředky originálu a českého překladu, jež se podílejí i na utváření plánu kompozičního a tematického díla jako estetického objektu.

Jádrem a smyslem kvalifikační práce kolegyně Doubkové je návrh pracovních listů, jež by vedly k rozvíjení čtenářských dovedností (čtenářské gramotnosti) prostřednictvím integrace jednotlivých složek předmětu ČJL. Pracovní listy hodnotím jako velmi dobře připravené, originální, pestré, jistě se uplatní ve výuce ČJL i na jiné základní škole, než na které si diplomantka několik takových ozkoušela u svých žáků (srov. 6. kpt. Modelová vyučovací hodina, s. 89–94, vč. vyhodnocení zajímavé ankety). Úkoly v pracovních listech jsou pro žáky aktivizační, směřují k produkci vlastních textů: hra na překladatele (navíc práce se slovníkem), transformace jedné vrstvy národního jazyka do jiné (s uvědoměním si funkce jednotlivých variant jazykového kódu), jazykové hry (anagram), psaní velkých a malých písmen, slovnědruhová polysémie – někdy řazená problematicky pod pojem slovnědruhová homonymie, ač je geneticky provázaná (*nahoře, kolem*), slovtvorné úkoly, různé slohové postupy a útvary (charakteristika), úlohy směřující k identifikaci s literárními postavami (bradavické koleje), činnosti zaměřené na postoje, axiologii a sebereflexi žáků (zrcadlo z Erisedu, Komnata nejvyšší potřeby) a jiné úkoly, jež vhodně integrují jednotlivé složky předmětu ČJL s cílem rozvíjet komunikační dovednosti u žáků 2. stupně ZŠ.

Na kvalifikační práci je znát autorčino čtenářské zapálení pro knihu, jež ji často bohužel svedla od objektivního stylu odborného a vědeckého výkladu k subjektivnímu stylu prostěsdělovacímu, popř. publicistickému a vyprávění, např. na s. 26: „*Harry Potter je sirotek, jehož rodiče byli zabití mužem jménem Lord Voldemort [...]. To však Harry neví. Neví ani to, že není jen tak obyčejným chlapcem, nýbrž kouzelníkem.*“ Didaktické pasáže někdy trpí neporozuměním problému a jsou vágní, nicneříkající, např. na s. 39: „*Tím se tak dostáváme ke komplexnímu přístupu k textu, kdy dochází k prolnutí složek předmětu český jazyk a literatura – složky mluvnické, slohové, obsahové a v některých případech též*

dramatické. Všechny složky výuky se budou prolínat a vzájemně doplňovat, nicméně aby tak mohlo být učiněno, je potřeba se na ně z vědeckého hlediska podívat odděleně a najít nejlepší možnost jejich integrace.“ – předmět ČJL se skládá ze 3 složek, a sice ze složky jazykové, slohové (a komunikační v úzkém slova smyslu) a literárněvýchovné, jež spolu v integraci vytvářejí výchovu komunikační (v širokém slova smyslu), diplomantka dramatickou složkou míní nejspíše dramatickou výchovu, dramaturgii textu, obsahovou složku nejspíše tematický plán uměleckého díla. Často je v textu zaměňována gramatika / mluvnické s jazykem (např. na s. 40). Na jiném místě (s. 18) se píše: „*Čtenářský subjekt se promítá do několika rovin. Jednou z nejdominantnějších je samotný žánr knihy/příběhu, který je samozřejmě čtenáři, kterým bude kniha určena, velice ovlivněn.*“ – tautologie, žonglování s pojmem rovina i jinde v kvalifikační práci. Na s. 19: „*Jedním ze specifíků literatury pro děti a mládež je také způsob jejího členění. Svým charakterem se nepřizpůsobuje literárním směrům, ale její třídění spíše podléhá samotnému čtenáři.*“ aj. stylistické neobratnosti. Diplomantka konstatuje určité literárněvědecké poznání, ale bez opory v literatuře, jsou to někdy jen dojmy.

Na práci kolegyně Doubkové oceňuji zápal pro literaturu, invenci při vytváření velmi pěkných pracovních listů, jež jsou v souladu s didaktickými trendy. Bohužel autorčino nakládání s fakty ani stylistická stránka odborného textu nejsou neproblematické. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako „**velmi dobrou**“.

V Klatovech 2. července 2022

.....

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

Jedličková